

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“ 01 ” 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ:
МАКЕТУВАННЯ ТА ВЕРСТКА

для студентів

спеціальності 061 «журналістика»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 061.00.01 «Журналістика»

Київ - 2020

Розробники:

Вернигора Ніна Миколаївна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Крячок Катерина Леонідівна, викладач кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Вернигора Ніна Миколаївна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Крячок Катерина Леонідівна, викладач кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол від 31 серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри Масімова Л. Г. Масімова

Робочу програму погоджено із гарантом освітньо-професійної програми

Гандзюк 2020 року

Гарант освітньо-професійної програми Гандзюк В.О. Гандзюк

Робочу програму перевірено

Росінська 2020 р.

Заступник директора Інституту журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи Росінська О. А. Росінська

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	2	-
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів з розподілом	4	-
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-
Аудиторні	28	-
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	28	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є опанування студентом комплексу теоретичних знань і практичних навичок з розробки концепції, побудови структури та засобів оформлення видавничої продукції для поліграфії в цифровому форматі, усіх видів друкованих видань за допомогою вмінь та навичок набутих під час навчання у сфері графічного дизайну, технічного редагування, правил дизайну, естетики, видавничих стандартів, нормативних вимог щодо оформлення видавничої продукції та програмних пакетів для верстки.

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *інтегральну компетентність*: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі журналістської діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів журналістикознавства і характеризується комплексністю та невизначеністю умов щодо забезпечення ефективності комунікаційної діяльності.
- розвивати *загальні компетентності*: здатність до задоволення інформаційних потреб аудиторії
- розвивати *фахові компетентності*: здатність володіти основами психологічної безпеки, технологіями цифрової безпеки; володіти навичками роботи журналіста в екстремальних умовах; уміння застосовувати критичне мислення і технології медіа-аналізу в умовах інформаційних війн.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знати, вміти, ухвалити рішення, проаналізувати:

- використовувати сучасні інформаційні технології для роботи з джерельною базою у процесі фахової діяльності;
- використовувати сучасні мовленнєві норми комунікативної ефективності в різних видах комунікації;
- аналізувати будь-який медійний продукт, оцінювати його на основі соціокультурних та філософських критеріїв;
- створювати власні матеріали відповідно до потреб різних видів мас-медіа, ефективно використовувати журналістські методики подачі інформації.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторна	Модульні	
Змістовий модуль 1. Правила верстки. Основи роботи у програмі Above InDesign							
Закони композиції. Правила та прийоми композиції	6	2			2		2
Правила та принципи верстки. Типові помилки в оформленні	6	2			2		2
Основні правила підготовки та верстки тексту	8	2			2		4
Типографіка та основні правила графічного дизайну	6				2		4
Види і формати макетів	4				2		2
Модульний контроль	2					2	
Разом	32	6			10	2	14
Змістовий модуль 2. Дизайн друкованих видань							
Газета та журнал як вид друкованих медій	8	2			2		4
Багатоколонкова верстка	6				2		4
Модульна система верстки	4				2		2
Особливості дизайну газетних видань	4				2		2
Верстка власної газети	4				2		2
Модульний контроль	2						
Разом	28	2			10	2	14
Усього	60	8			20	4	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Правила верстки. Основи роботи у програмі Adobe InDesign

Тема 1. Закони композиції. Правила та прийоми композиції. Закони композиції: цілісність, контрастність, типізація, підпорядкованість. Засоби гармонізації: математичні і естетичні. Композиційний центр та правила побудови композиції. Застосування законів композиції у друкованих медіа.

Тема 2. Правила та принципи верстки. Типові помилки в оформленні. Визначення поняття «верстка». Основні вимоги до верстки макету видання. Правило «однаковості» верстки. Привідна верстка. Ознаки професійної верстки.

Тема 3. Основні правила підготовки та верстки тексту. Робота с текстовими файлами в MS Word. Спеціальні символи. Правила переносів. Макроси і автоматизація вчитки тексту. Стилi. Визначення поняття «графічний дизайн». Основні елементи графічного дизайну. Психологічні особливості сприйняття інформації. Шрифти, їх види. Поняття “кернінг”, “трекінг”, “інтерлін’яж”.

Тема 5. Види і формати макетів. Поняття “макет”. Розмір і формат паперу. Види і розміри макетів: визитівка, флаєр, буклет, брошура, книга, журнал, газета. Особливості створення різних макетів. Роль берегів у макетах. Робота з текстом у програмі Adobe InDesign. Налаштування тексту. Текстові кадри. Зв'язані текстові кадри. Імпорт тексту. Вставка символів. Налаштування тексту. Налаштування символів. Налаштування абзаців. Налаштування текстових фреймів. Робота з табуляцією.

Змістовий модуль 2. Дизайн друкованих видань

Тема 9. Газета як вид друкованих медій. Сфера побутування газетних видань. Види газетних видань. Поняття “шпальта”. Будова газети.

Тема 10. Багатоколонкова верстка. Компонування матеріалів газетної шпальти. Правило “білого простору”. Оформлення заголовків газетних матеріалів. Розміщення ілюстрацій в колонках тексту. Вимоги до тексту в суміжних колонках.

Тема 11. Модульна система верстки. Поняття “мінімальний модуль”. Розміщення реклами на газетних шпальтах. Організація матеріалів за модульною системою.

Тема 12. Особливості дизайну газетних видань. Вимоги до оформлення газетних видань. Специфіка оформлення першої шпальти. Вихідні відомості. Колонцифри та колонтитули. Рубрики та підрубрики.

Тема 13. Верстка власної газети. Створення концепції власного видання. Втілення концепції.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	2	2
Відвідування семінарських занять					
Відвідування на практичному занятті					
Робота на семінарському занятті					
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допук, виконання, захист)	10	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ					
<i>Разом</i>	41	12	105	10	95
Максимальна кількість балів			105		95
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $200:100=2$ Студент набрав: 160 балів Оцінка: $160:2 = 80$ балів С (зараховано)				

6.2. Завдання для практичних занять та самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для лабораторних занять

Змістовий модуль І. Правила верстки. Основи роботи у програмі Adobe InDesign

Тема 6. Робота з текстом у програмі Adobe InDesign (10 б.)

Створити текстовий фрейм використавши палітру інструментів, вставити у фрейм 2 зображення. Вставити у текстовий фрейм текст. Перше речення зробити 10 кеглем.

Тема 7. Налаштування тексту (10 б.)

Виконати налаштування для текстового фрейму, використовуючи палітру

управління для тексту.

Тема 8. Верстка буклету (10 б.)

Задати в програмі параметри для буклету. Зробити графічний макет буклету в програмі Adobe InDesign.

Вставити текст і зображення в у фрейми.

Змістовий модуль II. Дизайн друкованих видань

Тема 10. Багатоколонкова верстка (10 б.).

Зверстати сторінку А4 формату у три колонки, середник вставити – 5 мм.

Вставити 3 зображення.

Тема 13. Верстка власної газети (10 б.).

Задати параметри для верстання газети А4 формату. Зробити графічний макет буклету в програмі Adobe InDesign. Встановити середник, кількість колонок, розміщення ілюстрацій.

Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль I. Правила верстки. Основи роботи у програмі Adobe InDesign

Тема 1. Закони композиції. Правила та прийоми композиції (5 б.).

З простих форм побудувати дві композиції, дотримуючись:

- а) статички, симетрії, кольорового контрасту;
- б) динаміки, антисиметрії, неформальної рівноваги.

Тема 2. Правила та принципи верстки. Типові помилки в оформленні (5 б.).

Проаналізувати існуючі рекламні і видавничі макети на дотримання правил верстки.

Тема 3. Основні правила підготовки та верстки тексту (5 б.).

Підготувати до верстки у програмі Word п'ять сторінок тексту формату А4:

- а) прибрати зайві пробільні елементи, символи, які не читаються;
- б) уніфікувати написання дат, років, цифр, ініціалів тощо

Тема 5. Види і формати макетів (5 б.).

Знайти приклади вдалих макетів рекламних буклетів. Проаналізувати дотримання правил, які застосовуються при створенні макетів для таких рекламних видань.

Тема 6. Робота з текстом у програмі Adobe InDesign (5 б.).

Зверстати, відповідно до правил верстки, підготовлений попередньо у програмі Word текст. Використати під час верстки палітру інструментів та палітру керування.

Тема 8. Верстка буклету (5 б.).

Зверстати буклет формату А4, сфальцованого двічі.

Змістовий модуль II. Дизайн друкованих видань

Тема 9. Газета як вид друкованих медій (5 б.).

Знайти приклад 5 газет і проаналізувати їх верстку: кількість колонок, кількість статей на шпальті, шрифти, верстка.

Тема 10. Багатоколонкова верстка (5 б.).

Зверстати газетний матеріал на 5 стовпчиків, використовуючи ілюстрації.

Тема 12. Особливості дизайну газетних видань (5 б.).

Знайти 5 прикладів газет на розважальну тематику. Проаналізувати спільні та відмітні елементи у дизайні. Наскільки вдало вони підібрані.

Тема 13. Верстка власної газети (5 б.).

Зверстати газету формату А3 на 8 сторінок.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в електронному вигляді і прикріплюється до електронного курсу або здаються в роздрукованому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем робочій програмі. *Форми* модульного контролю – проведення модульних робіт, що передбачають вирішення творчих завдань, ситуативних задач, самостійне створення документів тощо.

Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 2, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Модульна контрольна робота № 1

Завдання: Зверстати за допомогою програми Adobe InDesign плакат А4 формату, послуговуючись законами та прийомами композиції. Під час верстки плакату використати правила та принципи верстки рекламної продукції відповідного виду.

Модульна контрольна робота № 2

Завдання: Зверстати за допомогою програми Adobe InDesign малоформатну газету (формат А4) у дві шпальти, використавши прийом багатоколонкової верстки та застосувавши модульну систему верстки.

Критерії оцінювання:

- 1) розуміння, ступінь опанування теоретичних та практичних основ макетування та верстання тексту;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) уміння наводити приклади дизайну різних видів літератури з практики видавничої галузі, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
- 6) повнота виконання поставленого завдання, якість і самостійність його виконання; творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Семестровий контроль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Семестровий контроль знань студентів проводиться у формі заліка і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Специфіка використання палітр у програмі Adobe InDesign.
2. Варіанти створення нового документу.
3. Що таке текстовий блок?
4. Правила використання контекстного меню?
5. Які елементи належать до графічних?
6. Що таке "стиль" і для чого він використовується?
7. Як можна здійснювати навігацію у документі?
8. Для чого використовується базова лінія?
9. Для чого призначений текстовий редактор?
10. Для чого використовуються додаткові сторінки-шаблони?
11. Як створити фрейм?
12. Які параметри властиві таблиці?
13. Що таке шаблони?
14. Як можна додавати/видаляти сторінку?
15. Як створити пакет публікації? Для чого призначені пакети?
16. Поняття «макет».
17. Вимоги до макету.
18. Призначення макетів.
19. Поняття «верстка».
20. Основні вимоги до верстки видання.
21. Шпальта. Сторінка складання.
22. Функції полів у макетуванні та оформленні.
23. Складові елементи видання.
24. Гарнітура.
25. Буклети як вид видань.
26. Книга як вид видання.
27. Газета як вид видань.
28. Журнал, як вид видань.
29. Характеристика основних програм верстки: Adobe InDesign.
30. Особливості панелей інструментів програм верстки.
31. Створення нового документу. Додавання та видалення сторінок.
32. Створення та редагування майстер-сторінок.
33. Зміна розмірів ілюстрації всередині блоку. Створення оригінальних текстових і графічних блоків.

34. Параметри команди Item → Modify для графічного блоку.
35. Створення заголовку та застосування стилю.
36. Зміна кількості колонок на сторінці.
37. Робота зі стилями.
38. Зміна шрифтів і стилю накреслення.
39. Створення буквиці.
40. Застосування абзаців і відступів.
41. Робота з кольоровою палітрою. Створення відтінків.
42. Застосування градієнту.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

8. Рекомендовані джерела Основна

Основна:

1. Adobe InDesign 5.0. /Под.ред.И.Н.Охотцева. – К.: Век, 2002. – 400 с.
2. Буковецкая О.А. Готовим в печать журнал, книгу, буклет. – М. : Издательство "НТ Пресс", 2005. – 303 с.
3. Буковецкая О. А. Дизайн текста: Шрифт, эффекты, цвет. – 2-е изд., испр. – М.: ДМК, 2000. – 304 с.
4. Підготовка рукописів до видання [Текст] : методичний посібник / О. І. Сторубльов, Л. М. Бесєдіна. – Київ : Логос, 2008. – 249 с.

Додаткова:

1. Adobe InDesign. Под ред. Охотцева И.Н. – К., 2001. – 368 с.
2. Валуєнко Б. В. Зовнішнє оформлення друкованих видань: Способи композиційного зв'язку шрифту і зображення // Друкарство. – 1999. – № 3. – С. 12-13.
3. Валуєнко Б. В. Специфіка оформлення книжкових оправ. – К.: Час, 1990. – 48 с.
4. Віленсон. Справочник художественного и технического редактора. М., 1988
5. Вісник Книжкової палати [Текст] : науково-практичний журнал/ Книжкова палата України імені Івана Федорова. – К. : КПУ, 1996

6. Вовк Е. Т. Adobe InDesign 5.0. Самоучитель. – М: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2002. – 288 с.
7. Вступ до книгознавства [Текст] / М. А. Низовий ; Міністерство культури і туризму України, Харківська державна академія культури. – Київ : Кондор, 2009. – 142 с.
8. Георгиев Д. Режиссура газеты / Пер. с болг. Э. М. Дурьгиной. – М.: Мысль, 1979. – 260 с.
9. Гончарова Н. А. Композиция и архитектура книги // Книга как художественный предмет. – М., 1990. – Ч.2: Формат. Цвет. Конструкция. Композиция. – С. 291-394.
10. Добкин С. Ф. Оформление книги: Редактору и автору. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Книга, 1985. – 208 с.
11. ДСТУ 3018-95. Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення. – К: Держстандарт України, 1995. – 21 с.
12. Енциклопедія для видавця та журналіста [Текст] / Ю. В. Бондар, М. Ф. Головатий, М. І. Сенченко ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Книжкова палата України. – Київ : Персонал, 2010. – 400 с.
13. Журналістика та основи редакторської майстерності [Текст] : навч. посібник / В. О. Жадько. – Київ : Знання, 2012. – 271 с.
14. Загальне редагування: нормативні основи [Текст] : Навч. посібник / З. В. Партико. – 2-ге вид. перероб. і допов. – Львів : Афіша, 2011.
15. Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети: Курс лекцій: Навч. посібник для студ. фак. журналістики. – К.: Знання, 2000. – 222 с.
16. Історія книги: еволюція книжкової структури [Текст],. Кн.1 : Від піктографії до манускрипту ; Кн.2 : Винайдення європейського способу книгодрукування ; Кн.3 : Книгодрукування в XVI-XVIII ст. = Book History : навч. посібник / В. С. Овчінніков. – Львів : Світ, 2005. – 420 с.
17. Книга для автора, редактора, видавця [Текст] : практичний посібник / М. С. Тимошик ; рецензент: Ю. П. Дяченко, В. О. Карпенко, Н. І. Черниш. – 3-е вид., випр. – Київ : Наша культура і наука, 2010. – 560 с.
18. Книга для автора, редактора, видавця [Текст] : практ. посібник / М. С. Тимошик. – 2-ге вид., стер. – Київ : Наша культура і наука, 2006. – 559 с.
19. Коректура [Текст] : підруч. для студентів вищ. навч. закладів, які навчаються за спеціальністю "Видавнича справа та редагування" і "Журналістика" / Т. С. Крайнікова. – Київ : Наша наука і культура, 2010. – 252 с.
20. Літературне редагування [Текст] : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – 240 с.
21. Нариси з історії світової енциклопедичної справи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за спец. "Видавнича справа та редагування" / Н. Черныш. – Київ : Наша культура і наука, 2009.
22. Нариси з історії світової енциклопедичної справи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за спец. "Видавнича справа та редагування" / Н. Черныш. – Київ : Наша культура і наука, 2009.

23. Оформление периодических изданий / Под ред. А. П. Киселева. – М. : Изд-во МГУ, 1988. – 160 с.
24. Пахомов В. В. Книжное искусство: В 2-х кн. – Кн. 1. – М., 1961. – 424 с. – Кн. 2. – М., 1962. – 432 с.
25. Поліграфія і видавнича справа [Текст] : наук.-техн. зб./ Укр. акад. друкарства. – Львів : [б. и.], 1964
26. Робин У. Недизайнерская книга о дизайне. – Москва: ИД "ВЕСЬ", 2003. – 130.
27. Розенсон И. А. Основы теории дизайна. – СПб. : Питер, 2005. – 217 с.
28. Текстознавство [Текст] : підручник / К. С. Серажим ; Київський національний університет ім. Т. Шевченка. – Київ : Київський університет, 2008. – 527 с.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Макетування та верстка»

Разом: 60 год., лекції – 8 год., лабораторні – 20 год. модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Разом: 60 год., лекції – 8 год., лабораторні – 20 год. модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 18 год.											
Тиждень	I	II	III	VI	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II				
Назва модуля	Правила верстки. Основи роботи у програмі Adobe InDesign						Дизайн друкованих видань				
Кількість балів за модуль	105						95				
Лекції	відвідування – 3 б.										
Теми лекцій	Закони композиції. Правила та прийоми композиції - 1 б.	Правила та принципи верстки. Типові помилки в оформленні - 1 б	Основні правила підготовки та верстки тексту – 1 б.				агета та журнал як вид друкованих медій – 1 б.				
Теми практичних занять	Закони композиції. Правила та прийоми композиції – 10 б.	Правила та принципи верстки. Типові помилки в оформленні – 10 б.	Основні правила підготовки та верстки тексту – 10 б.	Типографіка та основні правила графічного дизайну –10 б.	Види і формати макетів – 10 б.		Газета та журнал як вид друкованих медій – 10 б.	Багатоблокова верстка. – 10 б.	Модульна система верстки – 10 б.	Особливості дизайну газетних видань – 10 б.	Верстка власної газети –10 б.
Самостійна робота	5х6=30 б.						5х4=20 б.				
Види поточного контролю*	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.						Модульна контрольна робота 2 – 25 б.				
Підсумковий контроль	Залік Усього 200 бали, коефіцієнт 2										